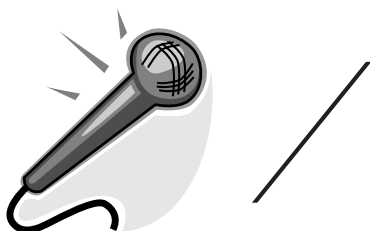

De meerwaarde van Pure

Arjen Voogt (Pijnacker, 1972) was als ICT-consultant bij de Universiteitsbibliotheek projectleider van Etalage, het project dat ervoor moet zorgen dat de wetenschappelijke output van de RUG beter over het voetlicht komt met behulp van de software Pure. Helaas gaat hij de RUG na anderhalf jaar alweer verlaten. Pictogram sprak met hem.

Ik heb bedrijfskunde gestudeerd in Rotterdam. Voordat ik bij de RUG kwam, heb ik in Zoetermeer gewerkt, daar was ik mede-eigenaar van een internetbedrijf. Wij maakten internetsites, onder andere voor de gemeente Groningen. Zodoende kende ik Groningen een beetje. Mijn vrouw kreeg hier een baan en toen zijn we hier naartoe verhuisd. Ik ben eerst een tijdje thuisgebleven om op de kleine te passen en hier te landen.

Een aantal ex-collega's werkte bij de Erasmus Universiteit, en die waren eigenlijk altijd heel erg enthousiast over de werksfeer bij de universiteit, de mogelijkheden... Anders had ik misschien niet zo snel gedacht aan de universiteit als werkgever; behalve dat het natuurlijk een hele grote toko is in Groningen en dat er natuurlijk vrij snel wel iets voorbij komt. Hier bij de afdeling ging iemand weg en ik zag die vacature als consultant.

Vroeger was ik altijd op projectbasis gedetacheerd; dan zat je een paar maanden hier in Groningen om een website te bouwen, een paar maanden in Zierikzee bij Zeelandia, een bakkerij-ingrediëntenbedrijf, dat is allemaal hartstikke leuk, je ziet heel veel, alleen wat je een beetje mist is dat je ergens bij hoort! Je zit ergens, je doet je ding, en dan ga je weer weg. Het is dan juist leuk om bij een organisatie als deze wat langer te zitten. Je ziet dat je iets kunt doen, hoe het landt in de organisatie, je kunt het later weer oppakken, je hoort er bij, je ziet wat er gebeurt. Dat is charmant aan deze functie.

Pure

Pure wordt bij 125 universiteiten gebruikt, en inmiddels bij drie universiteiten in Nederland en het KNAW. Het heeft zich bewezen en is goed uitgedacht. Dat is dus veel beter dan wat we vroeger met de repositories deden: zelf bouwen en zelf onderhouden. Het lijkt alsof je heel veel geld uitgeeft, maar dat zelf onderhouden is nog veel duurder. Dit is helemaal uitgekristalliseerd. Soms twijfelen we aan iets, maar dan kijken we in het pakket en realiseren ons dat er toch wel erg goed over is nagedacht!

Er was natuurlijk een hele geschiedenis met allerlei andere systemen, en daar hebben we nog dagelijks 'lol' van. Zowel in de emotionele sfeer: men-

sen hebben er weinig vertrouwen in; als ook de datakwaliteit! We komen nog heel vaak oude dingen tegen. Iets dat nu niet goed staat op iemands medewerkerspagina, en dat blijkt dan fout te staan in Ozis - nota bene nog de voorloper van Metis, we hebben het over eind jaren negentig. In een geval was bij artikelen de tijdschrifttitel 'Default Journal' opgevoerd! Daar kun je dus helemaal niets meer aan doen...

Op het moment dat je van de wetenschapper zelf hoort dat zoiets fout staat, kun je gaan werken aan een technische oplossing. Maar zolang je niks hoort, weet je het ook niet! Ik geloof dat er negenduizend mensen Pure gebruiken; die moet je allemaal een voor een langs!

De rol van de bibliotheek

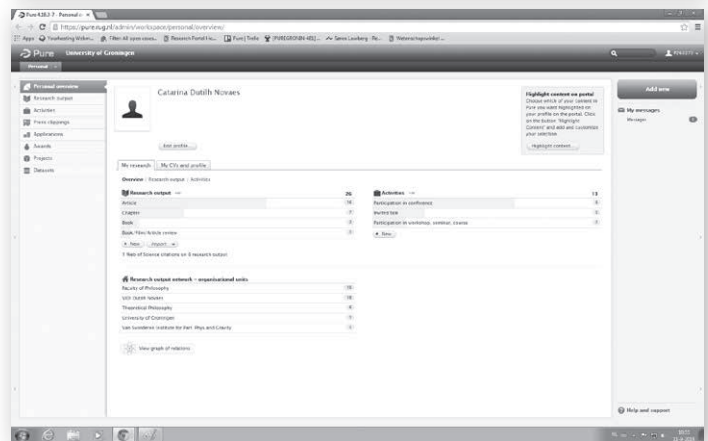
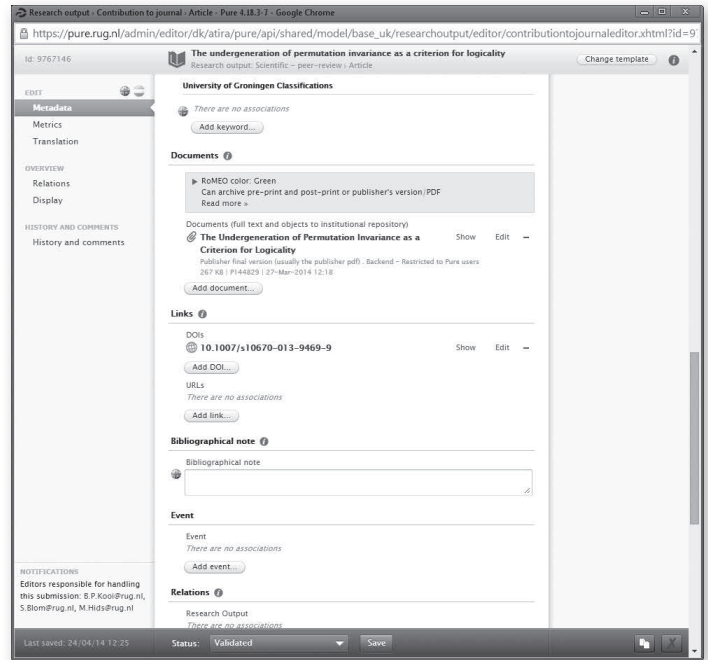
Ik denk dat het heel belangrijk is dat de bibliotheek het voortouw genomen heeft voor dit systeem. Enerzijds omdat we toch wel een onafhankelijke, neutrale positie hebben. Als faculteit A iets bedacht heeft en die vindt dat een goed idee, dan vindt faculteit B dat natuurlijk niks. Naar de bibliotheek luisteren ze eerder dan naar het College van Bestuur of naar een andere faculteit. En bovendien hebben wij ook gewoon de kennis in huis. We weten veel van dissertaties en het promotiereglement, we hebben een zeer ervaren tijdschriftenafdeling, een afdeling documentverwerking; al die mensen weten simpelweg veel van publicaties af.

Wat soms wel vreemd is, is dat we niet zoveel weten van het hele wetenschappelijke proces, maar natuurlijk wel van het eindproduct. Die kennis van het wetenschappelijke proces die zijn we nu actief aan het verwerven. Je registreert wetenschappelijke resultaten, en vaak hebben die verband met elkaar. Een wetenschapper maakt eerst een working paper om aan de buitenwereld te tonen: ik heb een idee, schiet er maar op. Dan is er een artikel, daarover hou je een praatje op een conferentie en je plakt een poster in de wandelgangen; en dat wordt uiteindelijk een hoofdstuk van een boek. Eigenlijk willen we al die versies hebben.

Leuk bijverschijnsel is, dat mensen gaandeweg het traject steeds beter begrijpen wat zo'n bibliotheek nou precies doet. Als je al vijftientwintig jaar op de universiteit werkt, ben je gewend dat je op een linkje klikt en zo bij de publicatie komt. Men realiseert zich niet dat er ook mensen van buiten de universiteit zijn, of van een armere universiteit, of journalisten, of toekomstige werknemers, die ook wel op dat linkje kunnen klikken maar dan op de betaalmuur van de licentie stuiten! De toegang tot informatie is voor medewerkers en studenten nog nooit zo goed geweest – maar wel dankzij de bibliotheek! Met PURE werken we eraan om ook de meerwaarde voor de maatschappij zichtbaar te maken.

Meerwaarde voor de maatschappij?

We hebben ons bij Pure eerst erg gericht op publicaties, ook die in Open Access, maar de tweede tranche gaat eigenlijk over alle 'valorisatie-indicatoren': of je lid bent van een peer reviewcomité van een bepaald tijdschrift, of je invited speaker bent geweest, een blog hebt, of bij De Wereld Draait Door hebt gezeten – dus niet de harde output van publicaties, maar meer de 'zachtere' kant. Bij het Heymans Instituut van de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen bijvoorbeeld, hebben ze dat al verzameld van de afgelopen drie jaar.

Naast de 180.000 publicaties zitten er dus ook al tweeduizend valorisatie-indicatoren in Pure. De nieuwe profielpagina, die dus de oude MePa (medewerkerspagina, red.) gaat vervangen, wordt daarmee ook veel mooier, omdat al die activiteiten er ook op komen te staan! Die hele valorisatie was een beetje bijvangst, maar wordt inmiddels vanuit Den Haag erg belangrijk gevonden.

Gaan mensen niet door de mand vallen, als die output allemaal zo duidelijk wordt gepresenteerd?

Ik heb wel al een verschil gemerkt tussen vrouwen en mannen. Mannen kloppen zich vaak op de borst omdat ze veelpubliceerder zijn. Dan heb je vergaderingen waarop zo'n man zegt: 'Je hebt niet al mijn publicaties gevonden!' en dan zit er een vrouw naast die eigenlijk meer gepubliceerd heeft, ze allemaal zelf keurig bijgehouden heeft, maar dan wel denkt: ik moet nóg harder werken! Ze heeft meer gedaan maar staat zich er minder op voor.

'Je hebt niet al mijn publicaties gevonden!'

Je ziet het vaker: twee wetenschappers met allebei 200 publicaties; de een zegt: kijk eens hoeveel ik geschreven heb! En de ander is druk bezig met publicatie 201.

Ook in Aarhus

We vertrekken dus nu naar Aarhus in Denemarken, waar mijn vrouw een nieuwe baan heeft. Ze zat laatst haar nieuwe collega's op te zoeken op de laptop, en was blij verrast: wat hebben die mensen een mooie website! De verschillende profielpagina's van die mensen waren prachtig aan elkaar gelinkt, je kon connecties en netwerken zichtbaar maken, de publicaties die ze met elkaar hadden geschreven, de activiteiten, conferenties, citaten en wat al niet meer. (Zij werken namelijk al langer met Pure... Google maar op Søren Laurberg en klik op de bovenste link.)

Toen sprak mijn vrouw natuurlijk de legendarische woorden: waarom hebben wij dat niet? Ik heb toen gezegd: jij gaat op 1 oktober ergens anders werken, maar als je twee maanden later was vertrokken dan had je ook zo'n mooie profielpagina gehad. Ik kon het haar natuurlijk ook al laten zien, achter de schermen: zo ziet het er straks in RUG-huisstijl uit.

Het eerste wat de mensen waarvan je onderzoeksfinitanciering krijgt, gaan doen, is kijken wat er op zo'n site staat. Ik verwacht dus heel veel van de volgende verbeteringslag van de MePa, waarna je dus veel meer kan zien per persoon, maar ook per vakgroep. Want organisatieonderdelen krijgen ook een profielpagina! Je kunt dus veel beter zien aan wie je geld gaat geven of bij wie je gaat werken.

De wetenschappers snappen precies waarom Pure moet. Een publicatie zou tot voor kort in Metis gezet moeten worden, in de repository, op de MePa, en dan komt er aan het eind van het

jaar ook nog iemand langs voor de rapportage en je functioneringsgesprek. Binnenkort zijn ze met één handeling klaar!

De publicatie wordt daarbij nog bijna altijd automatisch opgehaald, en dan hoeft je alleen nog maar te zeggen: deze is inderdaad van mij. In principe worden publicaties per vakgebied opgehaald uit de online bronnen, waarna je een mailtje krijgt: bent u dit? Is dit uw publicatie? Zo gaat het bij ResearchGate bijvoorbeeld ook.

Die handeling kost amper tijd. Je moet maar zo denken: je bent een jaar aan het schrijven aan een publicatie, en je hebt maar vijf minuten nodig om aan de wereld kenbaar te maken dat je dat geschreven hebt. Dat lijkt mij een redelijke no-brainer!

Rondje

In ons rondje langs de faculteiten, om Pure onder de aandacht te brengen, moeten mijn collega's alleen nog naar het UMCG toe. Eind

september, begin oktober gaan ze in drie weken het hele UMCG langs en doen ze hetzelfde als bij de andere faculteiten: ze geven inloopinstructies en houden een doorlopend spreekuur, waarop mensen met vragen langs kunnen komen.

Onze rondjes waren in zoverre succesvol dat heel veel mensen al hun publicaties hebben toegevoegd. De instructiesessies en spreekuren werden niet ontzettend goed bezocht, maar dat kun je ook uitleggen als een compliment dat het systeem transparant genoeg is. Als mensen de hele dag zitten te Facebooken of LinkedIn gebruiken, dan snap je Pure ook. Er staat een grote groene knop op de site met het woord 'Add'; dat betekent dat je iets kunt toevoegen!

Open Access

We merken dat onderzoekers het eigenlijk heel logisch vinden dat ze full-text moeten aanleveren. Open Access wordt afgeremd doordat mensen denken: oh jee, nu moet ik de juridische voorwaarden gaan lezen, de uitgever kan boos op me worden, daar heb ik geen zin in. Wij zeggen tegen die wetenschappers: wij ontzorgen je! Geef ons je full-text; wij hebben mensen die dat leuk vinden, die daar goed in zijn, wij regelen het voor je! Lever maar aan, en wij zorgen ervoor dat de goede versie op het goede moment getoond wordt.

Daar verwacht ik veel van, mensen vinden dat heel prettig. Het is ook niet veel werk om na invoeren van je publicatiegegevens ook nog even de full-tekst te uploaden. Ze hebben hem toch, op de Y-schijf of zo...

Op het moment dat ze zo'n publicatie invoeren, kijken wij al meteen even onder de motorkap op internet naar wat je nu eigenlijk zou mogen met zo'n publicatie, en dat laten we meteen zien. Als je veel mag, krijg je al heel simpel een groen blok te zien. Dat geeft hopelijk een extra prikkel.

Ook als een publicatie knalrood is, willen we hem graag hebben. Als universiteit hebben we die wetenschapper zijn salaris betaald, en het is dan ook wel logisch dat we het resultaat daarvan hebben.

Wat is je advies voor je opvolger, als consultant bij de bibliotheek?

Dé universiteit bestaat niet. Ik heb natuurlijk de mazzel gehad dat ik bij deze job alle faculteiten langs moest. Men had me tijdens het sollicitatiegesprek al gewaarschuwd voor de cultuurverschillen tussen de faculteiten, maar die cultuurverschillen zijn echt enorm! Zelfs de instituten binnen de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen verschillen al zo ontzettend veel van elkaar, dat is ontzettend leuk om mee te maken.

Dus: denk niet dat er één oplossing is voor de hele universiteit. Benader de universiteit niet als geheel. Doe het per instituut, of per programma, als je wat wilt bereiken.

De tweede tip is heel belangrijk: je vergadert veel, praat veel met mensen om draagvlak te veroveren, maar op een gegeven moment moet je daar gewoon mee stoppen. Je moet echt iets gaan doen. Dan zien mensen dat het serieus is, dan heb je hun aandacht... Dus: praat wel met mensen, verkoop, maar trek op een gegeven moment een streep en ga iets doen.

En de derde tip, op het gebied van projectmanagement: kijk zo af en toe ook terug op je eigen succesjes. Het feit dat we een systeem geïmplementeerd hebben bij alle faculteiten, bij instituten, van FWN tot het UMCG, dat iedereen één systeem gaat gebruiken, dat er draagvlak is... dat zo iets een issue kan zijn, realiseer je je niet als je van buiten komt. Die succesjes moet je af en toe heel goed vieren.

Je kwam uit het bedrijfsleven naar de bibliotheek... Hoe was die overgang?

Dat verschil is minder groot dan mensen denken. Ik was natuurlijk eigenaar van een klein bedrijf, nou ja, vijftientig mensen, we hadden nog net geen ondernemingsraad... Maar uiteindelijk zit je natuurlijk vaak bij klanten die groot zijn. De politie regio Rijnmond, daar werken ook drie-en-halfduizend agenten... En verzekeraars zijn ook vaak fusies van vijftientig kleine verzekeraartjes, waar mensen ook niet allemaal optimaal samenwerken; in die zin viel de bibliotheek reuze mee! Bij de gemeente is het hetzelfde, bij Unilever; het verschilt niet zoveel.

Het enige verschil is: vroeger was je de baas, en

als je dan mensen dingen vroeg, dan gebeurde het toch iets sneller. Nu doe je een project, met allemaal mensen die niet eens onder jou vallen. Dan wordt het moeilijker om mensen op afspraken aan te spreken.

De bibliotheek zelf heb ik als een prettige plek ervaren. Ik heb natuurlijk heel snel heel veel vrijheid en verantwoordelijkheid gekregen, meteen in het begin met het research data management, waarin ik van de directie de vrije hand kreeg: ga maar wat doen. En hetzelfde geldt voor het hele Pure-verhaal. Het is fijn dat er zoveel vertrouwen was.

Plan

We verhuizen nu dus naar Aarhus. Ik ga weer een paar maanden huisvader zijn, oefenen met Deens praten in de speeltuin. Daarna weet ik het nog niet, ik ga eens rustig kijken of er wat leuks voorbijkomt, net als ik dat in Groningen heb gedaan. Ze hebben daar een enorme universiteit, zo'n vijftigduizend studenten, dus anderhalf keer zo groot als hier. Je weet nooit waar je terecht komt; het kan alle kanten op gaan! <

- De projectwebsite van Pure: www.rug.nl/pure